

חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (יציבות מחירים – הוראת שעה),

התשמ"ה – 1985 *

תחולה

1. (א) בפרק הזמן שמיום י"ד בשבט התשמ"ה (5 בפברואר 1985) עד יום ט"ו בתשרי התשמ"ו (30 בספטמבר 1985) יחול חוק זה על כל המצרכים והשירותים או על סוגי מצרכים ושירותים או על מצרכים ושירותים מסויימים, הכל כפי שיקבעו בצו שר התעשייה והמסחר ושר האוצר (להלן – השרים); השרים רשאים לקבוע כי תחולתו של חוק זה תסתיים במועד מוקדם יותר, ובלבד שלא יקדם מיום ט"ו בתמוז התשמ"ה (4 ביולי 1985).

(ב) מצרך או שירות שחוק זה חל עליו, לא יחולו לגביו באותו פרק זמן הוראות פרק שני 1 לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח–1957 (להלן – חוק הפיקוח), והוראות כל דין אחר בדבר קביעת מחיר ושינוי מחיר.

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), אם נקבע למצרך או לשירות מחיר מרבי או שכר מרבי לפי סעיף 6 לחוק הפיקוח, לא יחול חוק זה על אותו מצרך או שירות, ואולם העלאת מחירו לפי הסעיף האמור בפרק זמן תחולתו של חוק זה טעונה הסכמת השרים; השרים יודיעו לוועדת הכספים של הכנסת על כל העלאת מחיר כאמור.

2. (א) לא ימכור אדם במהלך עסקו מצרך שחוק זה חל עליו, ולא יעשה במהלך עסקו שירות שחוק זה חל עליו, במחיר העולה על הסכום בשקלים שבו מכר את המצרך או עשה את השירות, כדון, לאחרונה בתקופה הקובעת (להלן – המחיר הקובע); הותרה העלאה במחירו של המצרך או השירות לפי תקנה 8 לתקנות שעת חירום (יציבות מחירים במצרכים ובשירותים) (מס' 2), התשמ"ה–1984², יהיה המחיר הקובע המחיר שהותר כאמור.

איסור העלאת מחיר

(ב) היה מקובל בתקופה הקובעת מתן הנחה במקרים מסויימים ממחיר מצרך או שירות, דרך כלל או בתנאים מסויימים, לא ימכור אדם מצרך ולא יעשה שירות, באותם מקרים, במחיר העולה על המחיר לאחר מתן ההנחה כאמור; הוראה זו לא תחול על מכירה מיוחדת.

(ג) בחוק זה –

"מחיר" – מחירו של מצרך או שכרו של שירות, לרבות השיעור כשהמחיר נקבע כשיעור מערכה של העסקה;

"מחיר העולה על המחיר הקובע" –

(1) כשרוכש המצרך או מקבל השירות הוא צרכן – לרבות תנאי הספקה או אשראי שיש בהם לגביו הרעה בהשוואה לתנאים אלה שהיו בתקופה הקובעת, ואין נפקא מינה אם הרעת תנאים כאמור היא על פי הסכם;

(2) כשרוכש המצרך או מקבל השירות אינו צרכן – לרבות תנאי הספקה או אשראי שיש בהם לגביו הרעה בהשוואה לתנאים אלה שהיו בתקופה הקובעת, זולת אם הצדדים הסכימו במפורש ומראש על הרעה כאמור;

"מכירה" – לרבות הצעה למכירה;

* נתקבל בכנסת ביום ח' בשבט התשמ"ה (30 בינואר 1985); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1716, התשמ"ה, עמ' 122.

1 ס"ח התשי"ח, עמ' 24.

2 ק"ת התשמ"ה, עמ' 370.

"עשיית שירות" — לרבות הצעת שירות ;

"עסק" — לרבות מקצוע ומשלה יד, ולרבות כשהוא מנוהל ללא כוונת ריווח ;

"צרכן" ו"מכירה מיוחדת" — כמשמעותם בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א—1981³ ;

"התקופה הקובעת" — התקופה שמיום ז' בחשוון התשמ"ה (2 בנובמבר 1984) עד יום י"ג בשבט התשמ"ה (4 בפברואר 1985) ;

היתר להעלות
כחיר

3. (א) השרים רשאים, לפי שיקול דעתם, לקבוע שיעור שבו מותר יהיה להעלות מחיר של מצרך או שירות שחוק זה חל עליהם; השרים יודיעו לוועדת הכספים של הכנסת על היתר לפי סעיף קטן זה.

(ב) השרים רשאים לאצול מסמכותם לפי סעיף קטן (א) למפקח על מחירים שהשרים מינו לענין חוק זה (להלן — המפקח), דרך כלל, לסוגי מקרים או למקרים מסויימים.

(ג) ניתן היתר לפי סעיף זה, יראו לענין סעיף 2 את המחיר שהותר כמחיר הקובע.

יצרר חדש
ושירות חדש

4. (א) יצרן או יבואן המבקש למכור מצרך שחוק זה חל עליו והוא לא מכרי בתקופה הקובעת, יודיע למפקח על המחיר שקבע למצרך, בצירוף תיאור מפורט של המצרך, ושל מצרכים אחרים מאותו סוג המשמשים לאותה מטרה שהוא מייצר או מייבא; אין בהוראה זו כדי למנוע את היצרן או היבואן מלמכור את המצרך במחיר שנקב בהודעתו מיום שמסרה וכל עוד לא קבע המפקח כאמור בסעיף קטן (ב).

(ב) המפקח רשאי לקבוע, תוך שלושים ימים מיום שקיבל את ההודעה, ואם דרש פרטים נוספים — תוך עשרה ימים מיום קבלתם, לפי המאוחר, כי המצרך הינו מצרך דומה למצרך אחר של אותו יצרן או יבואן; קבע כך, יהיה המחיר שבו רשאי היצרן או היבואן למכור את המצרך הדומה, מחירו של המצרך האחר.

(ג) לא קבע המפקח כאמור בסעיף קטן (ב), יהיה המחיר שנקב היצרן או היבואן בהודעתו המחיר הקובע לענין סעיף 2.

(ד) בסעיף זה, "מצרך דומה" — לרבות מצרך בעל תכונות דומות ביותר למצרך פלוני, אף אם אינו זהה מכל הבחינות עם אותו מצרך, ואף אם הוא שונה מאותו מצרך במשקלו, בגדלו, באריזתו או בשמו.

(ה) שירות שעשה אדם בפרק זמן תחולתו של חוק זה ולא עשאו בתקופה הקובעת, יהיה מחירו הקובע לענין סעיף 2, הסכום בשקלים שתמורתו עשה את השירות לראשונה בפרק הזמן האמור.

אכרזה על
מצרכים ושירותים
בני-פיקוח

5. לענין חוק הפיקוח, כל מצרך שחוק זה חל עליו יהיה מצרך בר-פיקוח וכל שירות שחוק זה חל עליו יהיה שירות בר-פיקוח.

איסור הצגה,
נקיבה או
פרסום מחיר
במטבע חוז

6. (א) בפרק זמן תחולתו של חוק זה לא יציג, לא ינקוב ולא יפרסם אדם מחיר של מצרך שהוא מוכר במהלך עסקו או של שירות שהוא עושה במהלך עסקו, אלא בשקלים בלבד, וזאת אף אם אותו מצרך או שירות אינם בתחום עיסוקו העיקרי.

3 ס"ח התשמ"א, עמ' 248.

(ב) על אף האמור בסעיף 1 יחול סעיף זה על כל מצרך, לרבות מקרקעין, ועל כל שירות, למעט מצרכים ושירותים שהשרים קבעו בתקנות לענין זה.

7. (א) כל מונח בחוק זה יתפרש כמשמעותו בחוק הפיקוח, זולת אם נקבע אחרת בחוק זה.

פרשנות, עונשין ותחולת חוק הפיקוח

(ב) עבירה על סעיפים 2, 4 ו-6 תיחשב לכל דבר וענין כעבירה לפי חוק הפיקוח, למעט לענין סעיף 41 לחוק הפיקוח, והעושה עבירה כאמור, דינו — מאסר שלוש שנים.

(ג) על צו לפי סעיף 1 ועל היתר לפי סעיף 3 יחולו הוראות סעיפים 16ב (ד) עד (ז) ו-116 (ב) ו-(ד) עד (ו) לחוק הפיקוח, בשינויים המחוייבים.

(ד) הוראות הפרק החמישי לחוק הפיקוח יחולו על חוק זה כאילו היה חלק מחוק הפיקוח.

8. חוק זה לא יחול על מכירת מצרך או עשיית שירות על פי חוזה שנכרת לפני ט' בחשון התשמ"ה (4 בנובמבר 1984).

סייג לחחילה

9. השרים ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות המקרים שבהם יראו לענין חוק זה גופים קשורים כגוף אחד.

ביצוע ותקנות

יצחק מודעי
שר האוצר

אריאל שרון
שר התעשייה והמסחר

שמעון פרס
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

חוק משק המדינה (הוראת שעה), התשמ"ה—1985 *

1. לגבי הצעת חוק התקציב לשנת הכספים 1985 לא תחול הסיפה של סעיף 3(ב)(1) לחוק-יסוד: משק המדינה, המתחילה במלים "אך לא יאוחר".

הוראת שעה

2. תחילתו של חוק זה ביום ח' בשבט התשמ"ה (30 בינואר 1985).

תחילה

יצחק מודעי
שר האוצר

שמעון פרס
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

* נחקל בכנסת ביום ח' בשבט התשמ"ה (30 בינואר 1985); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1715, התשמ"ה, עמ' 118.

1 סי"ח התש"ל, עמ' 206; התשמ"ב, עמ' 17; התשמ"ג, עמ' 58.